

Aabenraa, juli 2017

Evaluering 2016-2017

Evaluering af værdier og virkeligheden på Aabenraa Friskole

Kort afslutningsrapport

Man skal være bevidst om ens skoles værdier, hvis disse værdier skal være både drivkraft og sammenhængskraft på samme tid.

Således startede processen med et indlæg i Friskolebladet nr. 7, 25. august 2016 side 10 – ved Dansk Friskoleforenings formand Peter Bendix Pedersen.

Indledning:

”En friskole hviler på et grundlag, der giver svaret på, hvorfor og hvordan man laver skole. Når en friskole er tydelig omkring dette, så bliver det en attraktiv skole, som forældrene vælger aktivt til – fordi de bliver inddraget i skolens kultur og værdier og føler ejerskab, men også oplever et nærvær med skolens pædagogiske arbejde.

Man siger, der skal en hel by til at opdrage et barn – så når forældre, ledelse, lærere, borgerne og bedsteforældre evner at styre, navigere, forbinde og udnytte forskellige elementer i og rundt om skolen, så medvirker alle til at udvikle børn fagligt, dannelsesmæssigt og socialt. Vi gør børn til mere end børnehavebørn og skolebørn, til mere end elever – vi gør hinanden til mennesker i et mangfoldigt fællesskab. ...

At lave skole handler derfor også om frisind – altså evnen til, at vi kan tåle hinandens forskelligheder, betragte hinanden med et ligeværdigt livssyn, magte et fællesskab og acceptere forskellige opfattelser af, hvad undervisning er og skal være. I et skolefællesskab bliver vi hinandens forudsætninger i en fælles bestræbelse på at uddanne og danne børn til at blive aktive medborgere.”

Den praktiske gennemførelse – evalueringsprocessen:

Alle aktører i evalueringsprocessen – lærerne, pædagogerne, bestyrelsesmedlemmerne, børnehavens forældreråd – fik udleveret et skema, med alle de ting, der kan findes på skolens hjemmeside m.v. omkring vores værdier.

Skemaet var sat op i to spalter:

1. spalte: Værdierne eller ting der direkte refererer til værdierne
2. spalte: En tom spalte, som skulle bruges til at skrive alle de kendetegn ned, hvor eller hvordan værdierne bliver synlige i den daglige praksis

Skemaet havde en fælles afdeling (i forhold til formålsparagraffen) samt 3 andre afdelinger i forhold til

- a) Skoledelen = grundpillerne (som delvis også rummer SFO),
- b) SFO (kun SFO) og
- c) naturbørnehavens beskrivelse af værdigrundlag

Disse tre afdelinger skulle udfyldes af

- A) henholdsvis lærerne / støttepæd. / SFO
- B) SFO-ens pædagoger og
- C) Naturbørnehavens pædagoger og forældreråd.

Bestyrelsesmedlemmer skulle udfylde alle 3 afdelinger, så vidt man havde kendskab til områderne. Det er jo forældrene (her i form af bestyrelsen), der gerne skal kunne mærke værdierne og således er det et vigtigt bidrag at se, hvordan forældrene oplever det, inden de ville se, hvordan personalet ser på det på de senere fælles drøftelser.

Der var planlagt mindst **3 runder**:

- I første runde skulle alle - hver for sig eller i samarbejde på teamet - notere, hvilke kendetegn man ser.
- I anden runde skulle der så vurderes, hvilke områder er tydelige (mange kendetegn) og hvilke områder er mindre tydelige (få kendetegn). Dette skulle ske på særlige evalueringsmøder i de respektive afdelinger / grupper.
- I tredje runde skulle den samlede forsamling på en pædagogiske dag så se sammen, om der skal justeres noget - enten omkring den daglige praksis eller omkring værdierne.

Hvor er skolens værdier beskrevet?

På skolens hjemmeside siges der forskellige steder noget om værdierne:

Det vigtigste er selvfølgelig **formålsparagraffen**, som står i skolens vedtægter, som findes på hjemmesiden under "Om skolen > Dokumenter".

Skolens pædagogik er defineret ved **5 "grundpiller"**, som findes på hjemmesiden under "Om skolen > Skolens målsætning" samt under "FAQ".

Uddybelsen i forhold til skolens SFO findes på hjemmesiden under "**SFO Bakketoppen** > Bakketoppens Folder" samt under "FAQ".

Uddybelsen i forhold til skolens naturbørnehave findes på hjemmesiden under "**Den Frie NaturBørneHave** > Beskrivelse af Naturbørnehaven ved Aabenraa Friskole".

Resultater:

De tre runder har været meget nyttige - at man først selv eller i nærmeste team kiggede på sit nærmeste område, så drøftede iagttagelserne i de forskellige fora for til sidst at have en fælles drøftelse med alle parter.

Det skabte muligheden for at se på tilstanden mere konkret, end hvis der kun ville have været overordnede drøftelser.

Generelt viste der sig forholdsvis stor overensstemmelse mellem værdierne og praksis. Der var en god balance mellem "at være stolt over vores skole" og at være opmærksom på, ikke at blive selvfede.

Drøftelserne viste også at der kan være tendens til faldgruber i det daglige, når man som voksen synes, at der burde være mere overskud, så ønsket om maksimalt nærvær kan udledes. Vi skal fx passe på, at huske dem, man ikke lægger så meget mærke til.

Generelt har processen om at integrere vores børnehave i hele skolen været meget nyttigt. Vi kan se, at vi har været opmærksomme på, at vores pædagogik kan ses som rød tråd gennem alle afdelinger. Dette giver tydelige rammer for både børn, forældre og personale og dermed også tryghed for alle parter.

Det er den grundlæggende opfattelse, at vi når at **børnene oplever sig som værdifulde** i alle sammenhæng.

Det opnås ved, at der er nærvær, at der er fokus på børnenes udvikling, at vi tør at lade børn være børn, at der er generelt er for det meste tryghed omkring børnene.

Vi kan se at børnene bevarer for det meste deres **nysgerrighed gennem hele skoleforløbet**

fordi vi oplever ikke skoletrætte børn, der er kede af at komme i skole. Vores praksis med et meget varieret program, som skal til gode se alle på nogle af tidspunkterne har her stor betydning.

Det har betydet meget, at vi for 4 år siden i forbindelse med "værdieftersynet" har øget fokus på fællesskabet på den måde, at der er blevet understreget, at det kun er muligt, at rumme de mange forskelle i forsamlingen ved at definere, at den enkelte altid er nødt til at forholde sig til, at man er del af et fællesskab.

Når vi synes, at det lykkes at **børnene opnår forståelse af værdien af fællesskab og udvikler evnen til at fungere i fællesskaber** så skyldes det bl.a., at der arbejdes med fællesskabet konstant som en slags uendelig opgave. Vi er fælles om børnene og børnene nyder for det meste hinandens selskab og samværet med de voksne.

"Eftersynet" af målsætningen, **at hvert barn udnytter sine evner optimalt såvel på boglige områder som i praktisk/musiske sammenhænge** var ganske interessant.

Der var enighed om, at "optimalt" ikke nødvendigvis betyder høje karakterer og at det er vigtigt, at vi holdes fast i, at karaktererne først skal gives sent i skoleforløbet.

"Optimalt" er også forskelligt fra barn til barn.

Der skal være fokus på, at lærerne og pædagogerne er gode til at give feedback og at børnene lærer, at give hinanden feedback.

Børnenes forskellige situationer kræver forskellige reaktioner. Et dygtigt barn, skal evt. skubbes lidt til at udfordre sig selv noget mere, det skal komme ud af sin "komfortzone", mens et andet barn skal have særlig hjælp.

Elevernes muligheder er større, når der planlægges med en vifte af muligheder. Læreren kan ikke og skal ikke opnå det "optimale" i hver time. Dette kan ikke lade sig gøre, men hvis barnet har lært at lære og betingelserne for varierede arbejdsformer og indhold er til stede, så kan barnet meget selv. Derfor er det også betydningsfuld, at der arbejdes i en række sammenhæng med projektarbejde – noget vi ofte gør, men evt. skal udvide.

Vi mener, at vi kan se, **at det lykkes for det meste at danne livsduelige og handlekraftige, hele mennesker med forståelse af værdien af fællesskab** ved at vi fx får tilbagemeldinger fra ungdomsuddannelser, at vores tidligere elever gør sig bemærket ved samarbejdsevne og interesse. De ofte har lært at agere i fællesskaber, at respektere fællesskaber og at de siger deres meninger.

Mhp. grundpille 1 **at forstå fællesskab** blev der slået fast, at alle aktiviteter i det område skal bevares, dvs. museordningen, familiedage, legepatruljen, børnemøder, fælles spising m.v. Det har store betydning at der er hele tiden fokus på god trivsel – både i forhold til børnene med også for personalet og forældrene, så vidt det er i skolesammenhæng.

I drøftelserne blev der også slået fast, at fællesskab ikke er en modsætning til faglighed, og fx niveaudeling i nogle af emneuger fint kan forenes med fællesskabstænkningen.

Lige såvel vi har som vores motto, at trivsel er forudsætning for læring, er læring også tit en forudsætning for trivsel. Man trives, når man kan mærke at man udvikler sig.

Mhp. grundpille 2 **at tage udgangspunkt i det enkelte barns forudsætninger Alle børn skal opleve at de er i udvikling. Børnene skal opleve at der tages hensyn til deres forskelligheder.**

Vigtigt er, at barnet bliver set og kan mærke, at man tager sig af barnet med forudsætninger, det nu har – men afgørende, som tidligere skrevet, at dette altid sker i den kontekst, som barnet er i – nemlig skolens fællesskaber.

Mhp. grundpille 3 **at skabe aldersintegreret læring. Børnene skal opleve at små og store børn har glæde af hinanden.**

Dette har de i den grad. Museordningen, familiedage, skolebørnsgruppen i børnehaven i forhold til de andre .... At de store hjælper de små betyder tryghed for de små og ansvarsfølelse hos de store. Så er der også nogle gode "sidegevinster": Når de store leger med

de små, er det jo "lovlig" at lege. Børnene har mulighed for at være børn i længere tid end almindeligvis.

Mhp. grundpille 4 **at opleve ligeværd mellem det boglige og det praktisk/musiske** var der en god debat om, hvor vidt dette er kun et kvalitativt spørgsmål eller om det også var et spørgsmål om kvantitet (lige mange timer af hver slags). Der var enighed om, at formuleringen ikke skulle ændres og begge dele er vigtige.

Mhp. grundpille 5 **at skabe sammenhæng** blev der drøftet, at det er vigtigt, at det foregår i børnenes verden, på deres plan. Fortællingen, morgensamlinger, emneuger er vigtige faktorer for at sikre denne værdi.

I Bakketoppen, skolens SFO ligger meget i tråd med de nævnte værdier.

At man accepterer hinanden, respekterer hinandens forskelle, at man har lov til at være barn, at børnene møder tryghed og nærvær, at der er plads til selvstændige aktiviteter ..... bliver i høj grad praktiseret. Der er der mange eksempler fra dagligdagen. Men der blev også drøftet, at personalet en gang i mellem godt kunne være mere direkte og sige til nogle af børnene, at de skal være med i en bestemt aktivitet, så disse børn deltager i flere forskellige aktiviteter med flere forskellige børn. Debatten beskæftigede sig også med en evt. kønsmæssig slagside, at der umiddelbart er flere pige ting end drengeting. Dette skal tænkes ind i aktivitetsplanen så tilbuddene evt. udvides.

Skolens Frie NaturBørneHave har en koncept og en praksis, der flugter meget med skolens øvrige praksis. Flytningen af børnehaven i den nye bygning tættere til den øvrige skole har skabt meget mere sammenhæng med resten af skolen.

Dette gælder både børnenes oplevelse af hinanden og den indholdsmæssige linje, som nu følger meget mere skolen øvrige programlægning, så de små søskende også kan fortælle om deres morgensamling, sær-uge m.v.

Eftersom de fleste børnehavebørn fortsætter i skolen er børnehaven blevet indgangen for Aabenraa Friskoles skolefællesskab. Vi drøftede at vi skal arbejde med, at forældrene forstå fællesskabsidéen bedre, så de mere kvalificeret tager stilling til børnehave- og skolevalg.

Konklusion:

**Evalueringen af skolens værdigrundlag i forhold til den eksisterende praksis viste at der er i høj grad overensstemmelse mellem det vi siger og det vi gør.
Nogle steder kan det evt. bedre kommunikeres ud til især forældrene.
Der er en rød tråd fra de yngste i børnehaven til 9. klasse i skoledelen.**

Evaluering 2017-2018

Evaluering af
den undervisningsfaglige dimension / fagplaner og praksis m.v.
på Aabenraa Friskole